

14 אוקטובר 2024
י"ב תשרי תשפ"ה

פסק דין משמעתי בעניינו של הלל יצחק – ת.ז. 206354276

שופטים: פרופ"ח עוז גזית (אב בית הדין), פרופ' איתי שפריר, מר דניאל אוחנה.

יועצת משפטית לבית הדין: עו"ד ליאורה ארזי בן-חיים.

תובעת: פרופ"ח יסכה גולדפלד, יועץ משפטי עו"ד שחר הופמן.

נקבל: מר הלל יצחק.

1. הנקבל, מר הלל יצחק, ת.ז. 206354276 (להלן: "הסטודנט"), הינו סטודנט בפקולטה למדעי הנתונים וההחלטות. בתאריך 20.8.2023 הוגשה נגדו קובלנה משמעטית, ולאחר מכן עודכנה פעמיים: בתאריך 6.9.2023 ובתאריך 19.11.2023. על פי הקובלנה המעודכנת מתאריך 19.11.2023, יוחסו לסטודנט המעשים הבאים:

א. אירוע ראשון

- בתאריך 10.7.2023 הסטודנט ניגש לבחינה פרונטלית בקמפוס, מועד א', סמסטר אביב תשפ"ג, בקורס פיסיקה 1 114051. הסטודנט בעל אישור להארכת זמן. הבחינה נערכה בשעות 9:00-12:00 ולבעלי אישור הארכת זמן בשעות 9:00-12:45.
- במהלך הבחינה, בשעה 11:15 לערך, הסטודנט יצא מחדר הבחינה למסדרון, וביקש ממרצה הקורס לצאת מהבחינה לצורך מנוחה ולהמשיך את הבחינה מאוחר יותר באותו היום. בהתאם לנהלי הבחינות בטכניון, בקשתו סורבה. הסטודנט לא שעה להסבר המרצה. המרצה האחראית בקורס נקראה להסביר לו את הנהלים, ונערך ביניהם דין ודברים ממושך. רק לאחר כחצי שעה הוא חזר לכיתה בליווי אחראי הקומה.
- כ- 10 דקות לפני סיום הבחינה (בכיתת הארכת זמן) הסטודנט קשקש על המדבקה המזהה את הטופס ובהמשך גם תלש אותה. הוא סירב למסור את טופס הבחינה ועורר מהומה בכיתה שהפריעה לשאר הנבחנים.
- טופס הבחינה שהגיש היה ללא מדבקה, כשמספר תעודת הזהות שלו מזויף.

ב. אירוע שני

בזמן הליך הברור בעניין התלונה שהוגשה נגד הסטודנט, הסטודנט פנה במייל למרצה האחראית בקורס, ד"ר חנה מרטיסקאין, והתבטא בצורה שאינה הולמת סטודנט בטכניון ופגע בכך בכבוד הטכניון.

ג. אירוע שלישי

בהמשך ההליך המשמעתי, ולאחר שבית הדין שלח לסטודנט את הקובלנה מתאריך 20.8.2023, הסטודנט פנה לתובעת המשמעטית במייל המכיל איומים אישיים כלפיה.

ד. אירוע רביעי

לאחר שבית הדין שלח לסטודנט זימון לדיון בתאריך 14.11.2023, הסטודנט פנה לבית הדין בסדרת מיילים המכילים השמצות ואיומים כלפי הטכניון וכלפי התובעת המשמעטית, הנוגעים לפרסומים שנעשו לכאורה על ידי סטודנטים אחרים, ואופן הטיפול המשמעתי באותם מקרים.

2. התביעה האשימה את הסטודנט בעבירות משמעת לפי הסעיפים שלהלן לתקנון המשמעת:

א. בגין האירוע הראשון

4.1.1 "עשה, בהונאה או בדרך בלתי כשרה אחרת, מעשה על מנת לשפר ציון בבחינה, בוחן, עבודה, פרויקט, השתלמות מעשית או כל מטלה לימודית אחרת, או על מנת להשיג יתרון אקדמי, עבורו או עבור סטודנט אחר".

4.2 "לא מילא אחר הוראות איש הטכניון שניתנו במסגרת מילוי תפקידו, או סרב להזדהות בפני איש הטכניון במסגרת מילוי תפקידו".

4.7 "שיבש או הפריע לסדרי הוראה, מחקר, או עבודה בטכניון או לכל פעילות אחרת המתנהלת בחצרי הטכניון, למעט במעשה שנעשה באישור מראש ע"י גורם מוסמך".

ב. בגין האירוע השני

4.5 "פגע או גרם ביוזעין לפגיעה בדרך כלשהי בכבוד הטכניון, או בכבודו או בשמו הטוב של איש הטכניון או אורח הטכניון במעמד כאנשי הטכניון או אורחיו".

4.19 "התנהג בצורה שאינה הולמת סטודנט בטכניון במעשה שעשה בזיקה לטכניון או בזיקה להיותו סטודנט בטכניון".

ג. בגין האירוע השלישי

4.12 "שיבש, במעשה או במחדל, הליך משמעתי, ולרבות: העיד שקר, בידה ראיות, השמיד ראיות, סירב להעיד הגם שזומן על ידי בית הדין (אלא אם כן התקבלה בקשה מנומקת לסרב להעיד מטעמי קרבה משפחתית, כמוגדר בסעיף לג' 4.1 ג' לתקנות האקדמיות או מטעם מיוחד אחר שיקבע בית הדין), או שעשה דבר (או נמנע מלעשות דבר) מתוך כוונה לשבש את ההליך המשמעתי או להביא לידי עיוות דין – בין אם בהעלמת ראיות, סיכול הזמנת עד, הטרדת עד, הדחת עד לעדות שקר ובין אם בכל דרך אחרת".

4.19 "התנהג בצורה שאינה הולמת סטודנט בטכניון במעשה שעשה בזיקה לטכניון או בזיקה להיותו סטודנט בטכניון".

ד. בגין האירוע הרביעי

4.5 "פגע או גרם ביוזעין לפגיעה בדרך כלשהי בכבוד הטכניון, או בכבודו או בשמו הטוב של איש הטכניון או אורח הטכניון במעמדם כאנשי הטכניון או אורחיו".

4.12 "שיבש, במעשה או במחדל, הליך משמעתי, ולרבות: העיד שקר, בידה ראיות, השמיד ראיות, סירב להעיד הגם שזומן על ידי בית הדין (אלא אם כן התקבלה בקשה מנומקת לסרב להעיד מטעמי קרבה משפחתית, כמוגדר בסעיף לג' 4.1 ג' לתקנות האקדמיות או מטעם מיוחד אחר שיקבע בית הדין), או שעשה דבר (או נמנע מלעשות דבר) מתוך כוונה לשבש את ההליך המשמעתי או להביא לידי עיוות דין – בין אם בהעלמת ראיות, סיכול הזמנת עד, הטרדת עד, הדחת עד לעדות שקר ובין אם בכל דרך אחרת".

4.19 "התנהג בצורה שאינה הולמת סטודנט בטכניון במעשה שעשה בזיקה לטכניון או בזיקה להיותו סטודנט בטכניון".

3. בתאריך 6.12.2023 התקיים הדיון המשמעתי בנוכחות הצדדים. בית הדין שאל את הסטודנט האם הוא בחר להגיע ללא ליווי למרות שהתובעת הודיעה שהיא מיוצגת ע"י עו"ד ושיש לו זכות להיות מיוצג גם כן. הסטודנט השיב שאכן בחר להגיע ללא ייצוג וללא ליווי.

4. לאחר הקראת כתב הקובלנה נשאל הסטודנט האם הוא מודה בעובדות ובאשמה. הסטודנט השיב כדלקמן:

ביחס לאירוע הראשון הסטודנט הודה שיצא למסדרון, לטענתו לפחות מחצי שעה. "לא התווכחתי עם אף מרצה. אני בסך הכל אמרתי שלא ישנתי בלילה לפני המבחן מפיזיקה... ושאני מתוסכל מזה שהגעתי ברמת מוכנות מאוד גבוהה לבחינה והכל התפקשש לי"; "לא תלשתי... לא חוללתי מהומה בכיתה ולא הפרעתי לאף נבחן. אני כן קשקשתי על הברקוד וכן הסרתי את המדבקה, אבל זה לא משהו שיצר מהומה" (עמ' 5 לפרוטוקול).

ביחס לאירוע השני, הסטודנט השיב "יכול להיות שזה פורש בצורה לא הולמת. ... אני חושב שמבחינתי זו הייתה פנייה שבלי כוונה" (עמ' 5).

ביחס לאירוע השלישי והרביעי הסטודנט השיב שאינו מודה.

5. להלן נתייחס לכל אחד מהאירועים.

אירוע ראשון

6. התובעת הציגה את הראיות מטעמה ביחס לאירוע זה:

- התלונה אשר הוגשה כנגד הסטודנט ע"י המרצה האחראית בקורס, בתאריך 11.7.2023 (למחרת הבחינה).
- "דוח הערות חריגות במהלך בחינה", אשר נכתב ע"י המשגיחה בבחינה ביום הבחינה. בדוח נכתב בין היתר (ההדגשות הוספו): "הסטודנט יצא לכחצי שעה (כתבתי בדוח את הזמן)... כעשר דק' לפני

סוף הבחינה ראיתי שמקשקש על המדבקה ומטשטש את מס' הת.ז. שאלתי אותו למה עושה זאת וענה לי כי אני לא רוצה שיבדקו לי את המבחן. ... כשביקשתי ממנו שימסור לי את הטופס טורי ואז תלש את המדבקה והכניס אותה לכיס ולא רצה לתת לי למרות שביקשתי שוב. וכשהסתכלתי ראיתי ששיבש את הת.ז. כל ההתרחשות הזו גרמה לרעש בכיתה והפרעה ליתר הנבחנים..."

• דוח ההשגחה על גביו כותבת המשגיחה את זמני היציאה של נבחנים מהכיתה. המשגיחה רשמה כי הסטודנט יצא מהכיתה בשעות 10:26-10:28 וכן 11:17-11:44.

• סרט האבטחה שצילם את המסדרון מחוץ לכיתה, לפיו הסטודנט שהה מחוץ לכיתה לפחות 22 דקות, בשעה 11:14-11:36.

• הטופס הטורי ממנו תלש הסטודנט את הברקוד ורשם על גביו ספרות שגויות של תעודת זהות. הסטודנט שינה שתי ספרות בתעודת הזהות שלו: במקום הספרה השלישית שהינה 6 רשם 8, ובמקום הספרה השביעית שהינה 2 רשם 3.

7. מטעם התביעה העידה המרצה האחראית בקורס, ד"ר חנה מרטיסקאין (להלן: "המרצה"), אשר תיארה את השיחה שלה עם הסטודנט במהלך הבחינה: "הוא ביקש לצאת לנוח מכיוון שהוא לא ישן טוב בלילה, ואחר כך לחזור ולעשות את הבחינה, להמשיך את הבחינה. לא אישרתי את זה. הוא לא היה מוכן לקבל תשובה שלילית, והייתי צריכה לחזור על זה כמה וכמה פעמים. השיחה התארכה. בסופו של דבר הייתי צריכה להמשיך לסבב שאלות בכיתות האחרות" (עמ' 15, ההדגשה הוספה). בנוסף, המרצה ציינה כי בימים שלאחר הבחינה קיבלה מיילים מנבחנים שהתלוננו על רעש והפרעה מצד הסטודנט לקראת סיום הבחינה.

8. מתוך פרוטוקול הדיון (עמ' 18-19):

מרצה: לי זה מאוד הפריע, וגם אמרתי את זה ל[סטודנט] במהלך השיחה שלנו, שאני חייבת להמשיך לעבור לכיתות. יש לי 15 כיתות.

סטודנט: כן, אבל אני קיבלתי את זה ואמרתי בסדר גמור.

מרצה: לא, אתה לא שחררת אותי.

סטודנט: אני, זה לא נכון.

מרצה: אתה לא שחררת אותי, אתה לא היית מוכן לקבל את הלא.

סטודנט: לא שלא הייתי מוכן לקבל את הלא. ניסיתי לשאול, בסך הכול, אם אני יכול כאילו לנוח, כך שזמן המנוחה לא יבוא על חשבון זמן הבחינה. לא הכרתי את הנהלים והתקנות.

9. התובעת הבהירה שהמניע לזיוף תעודת הזהות בטופס הוא כדי שהציון הנכשל לא יירשם, ואף לא ישוקלל בתוך רכיב "ממוצע הצלחות". מכאן שמדובר במעשה הונאה על מנת להשיג יתרון אקדמי.

בנוסף, ההתנהלות שלו מול המרצה קורס, כאשר סירב לקבל את הסבריו והוראותיו ונדרשה התערבותה של המרצה האחראית, והתנהלותו מול המשגיחה כאשר סירב לתת לה את המדבקה

- שתלש ואת הטופס הטורי, והמהומה שגרם בכיתה – אלה מהווים סירוב למלא אחר הוראות איש הטכניון שניתנו במסגרת מילוי תפקידו, וכן שיבוש והפרעה לבחינה המתנהלת בטכניון.
10. הסטודנט טען כי היה בלחץ גדול עקב כך שבאותה תקופה היה ב"אי-תקינות אקדמית" ובנוסף, מדובר היה בקורס חוזר (עקב כישלון בפעם הראשונה). זה היה המבחן הראשון שלו בתקופת המבחנים המדוברת, הוא לא ישן בלילה וגם התחיל את המבחן באיחור כי הגיע עם דף נוסחאות לא מתאים. כאשר יצא מחדר הבחינה רצה לשאול את המרצה "אם היא יכולה לאפשר לי כאילו לנוח כך שזמן המנוחה לא יבוא על חשבון זמן הבחינה" (עמ' 47 לפרוטוקול).
11. במענה לשאלות בית הדין, הסטודנט הבהיר כי בדיעבד הוא מבין שהמרצה לא יכלה לאפשר לו דבר כזה, אבל באותו הרגע הוא היה בסערת רגשות ולא הכיר את נהלי הטכניון.
12. ביחס לאישום בזיוף תעודת הזהות טען: "לא הגשתי עם תעודת זהות אחרת. אני הגשתי עם ספרות רנדומליות. ... בסך הכול, מילאתי ספרות רנדומליות. זה לא היה נראה אפילו כמו תעודת זהות" (עמ' 13 לפרוטוקול).
13. הסטודנט הקריא את התייחסותו המפורטת לאירוע, אשר כתב לבית הדין במייל מתאריך 19.11.2023 (להלן: "**המכתב מיום 19.11.2023**"). בין היתר כתב שם, ביחס לאירוע בסוף הבחינה: "ברצוני להדגיש את מה שברור מאליו - מדובר היה באקט של תסכול כתוצאה מהעייפות, המתח והתסכול הרב שבהם הייתי שרוי ותו לא. אין ספק שלא מדובר בזיוף או בכל אישום מופרך אחר, אלא אך ורק בשגיאה קטנה שנבעה ממתח רב ועייפות".
14. בית הדין שאל את הסטודנט האם הוא מודה שבביצוע הפעולות בסוף המבחן היתה לו כוונה שהבחינה לא תיבדק. הסטודנט השיב: "לפי מה שזכור לי אז, יכול להיות שכן" (עמ' 74).
15. **הכרעה:** מדובר ברצף חמור מאד של אירועים לאורך הבחינה. סטודנט שסיים סמסטר רביעי בטכניון, הגיע עייף ומתוח למבחן, וחשב משום מה שהוא יכול לצאת מחדר הבחינה, לנוח חצי שעה או יותר, ולחזור ולהמשיך בבחינה, מבלי שזמן המנוחה ייחשב לו. לטענתו הוא אינו מכיר את נהלי הטכניון, אולם מדובר ברעיון שסטודנט סביר יכול וצריך לדעת שהוא אינו אפשרי. לאחר שמרצה הקורס מסביר לו שהדבר אינו אפשרי, הוא מסרב לקבל את מרותו ולחזור לכיתה, ומבקש ממנו להתקשר למרצה האחראית בקורס. כשהמרצה האחראית מגיעה היא מנסה במשך דקות ארוכות להבהיר לסטודנט את המצב, אך הוא אינו מקבל את סמכותה ומונע ממנה לגשת לסטודנטים אחרים הזקוקים לה. לאחר שהסטודנט סוף כל סוף מתרצה וחוזר לכיתה, לקראת סוף הבחינה הוא מבין שהוא עומד להיכשל במבחן. נוכח זאת הוא מחליט (א) לשנות את ספרות תעודת הזהות שלו (ב) לקשקש על הברקוד המזהה (ג) לתלוש את מדבקת הברקוד (ד) להכניס את מדבקת הברקוד לכיס ולסרב לתת אותה למשגיחה (ה) לקחת איתו את הטופס הטורי ורק לאחר התעקשות המשגיחה מוסר לה אותו. כל זאת גורר מן הסתם מהומה בכיתה, הגורמת לכך שבימים שאחרי הבחינה המרצה האחראית מקבלת מיילים מסטודנטים המתלוננים על הרעש וההפרעה שהיו בכיתה.

16. הסטודנט הודה כי ביצע את שלל הפעולות הנ"ל כי לא רצה שהבחינה שלו תיבדק ולא רצה לקבל עליה ציון. הוא סירב למלא אחר הוראות מרצה הקורס, המרצה האחראית והמשגיחה; הוא שיבש והפריע לסדרי הבחינה; והוא זייף את תעודת הזהות שלו ותלש את הברקוד על מנת להשיג יתרון אקדמי.

17. אשר על כן, **ביחס לאירוע הראשון החלטנו פה אחד להרשיע את הסטודנט בעבירות המשמעת אשר יוחסו לו בכתב הקובלנה, לפי סעיפים 4.1.1, 4.2 ו- 4.7 לתקנון.**

אירוע שני

18. התובעת הציגה מיילים שהסטודנט שלח למרצה בתאריך 21.7.2023, וציטטה משפטים נבחרים מתוכם.

19. המרצה העידה: "אני קיבלתי סדרה של מיילים. **מספר דו ספרתי של מיילים.** חלקם מאוד דומים אחד לשני, בחלקם היו איזשהם עדכונים קטנים, אבל שהתייחסו לאירוע, לבחינה. חלק מהם היו עם איזשהן טענות כלפיי על ניצול מעמדי לצורך הגשת התלונה וטענות לחוסר אמפתיה" (עמ' 16).
 "לאחר סדרת המיילים שקיבלתי, אז בהמשך גם הדיקן של פיזיקה פנה אליי ושאל מה זה האירוע הזה? **מתברר שהסטודנט שלח גם לו ולאחרים, בתפוצה מאוד גדולה, כל מיני מיילים** לגבי האירוע הזה. מהשיחה שלי עם הדיקן של פיזיקה הסברתי מה היה בבחינה והוא ציין שהוא נותן גיבוי מלא. אבל, פשוט הייתה איזושהי התעסקות כזאת של המון המון מיילים במשך תקופה מאוד ארוכה, בתפוצה מאוד מאוד רחבה" (עמ' 17).

20. הסטודנט אמר: "את הרגשת שנפגעת ממני? [למרצה] אני לא ניסיתי, לא הייתה לי שום כוונה לפגוע, כאילו, במיילים. וגם בתפוצה רחבה, אז, כאילו, לפעמים פשוט עשיתי השב לכולם, אבל לא התכוונתי להפיץ את זה בתפוצה כל כך רחבה. כאילו, לא יודע אם עשיתי, כאילו, השב או השב לכולם. וכאילו, לא תמיד הבדלתי בין השב, להשב לכולם, ויכול להיות שזה הגיע לתפוצה רחבה חלק מהמיילים. אבל, כאילו, לא הייתה לי שום כוונה לפגוע" (עמ' 17).

21. כשהסטודנט נשאל אם הוא סבור שהוא צריך להתנצל בפני המרצה, חזר שוב על האמירה ששום דבר שכתב לה לא היה בכוונה לפגוע (עמ' 86).

22. **הכרעה:** התנהלותו של הסטודנט כלפי המרצה מעוררת לדעתנו שאט נפש. לא רק שבזמן אמת בחר להתבטא בצורה בוטה, נבזית ומקוממת, אלא שאף בדיעבד סרב לקחת אחריות על הדברים שכתב, על התפוצה בה שלח ("יכול להיות", "לא יודע", "לא תמיד הבדלתי"), וסרב להתנצל בפני המרצה. גם במצבים שבהם הסטודנט הוא "הצד החלש" (למשל כאשר המרצה הגישה נגדו תלונה, או בכל סיטואציה בה מרצה מפעיל את הסמכות שלו) – אין לסטודנט לגיטימציה להתנהג למרצה כאל שק חבטות אשר עליו הוא רשאי לפרוק את התסכול שלו. לא במייל ולא בעל פה.

עם זאת, לאחר התלבטות קשה, ולמרות שזוהי לא דמות בוגר-הטכניון אליה אנו שואפים (לשון ממעיטה ומקלה), החלטנו כי הביטויים בהם השתמש הסטודנט כלפי המרצה מצויים בתוך גבולות חופש הביטוי. מובן כי אין בכך כדי להעביר מסר שזוהי התנהגות ראויה בין בני אדם.

23. אשר על כן, **החלטנו פה אחד לזכות את הסטודנט מעבירות משמעת לפי סעיפים 5.4 ו-4.19 ביחס לאירוע זה.**

אירוע שלישי

24. התובעת הדגישה, כי כבר לאחר האירוע השני, בתאריך 24.7.2023, היא שלחה לסטודנט **התראה** לפיה התגובה ששלח למרצה כתובה בלשון שאינה מכבדת, בלשון המעטה, ומהווה פגיעה בכבוד המרצה; וביקשה ממנו תגובה עניינית ומכבדת לתלונה. למרות זאת, הסטודנט **הסלים** את השיח ופנה אליה בצורה פוגענית ואף מאיימת.

25. התובעת הציגה את תכתובת המיילים הנוגעת לאירוע השלישי: מכתב התגובה של הסטודנט לתלונה (המתייחסת לאירוע הראשון) מתאריך 30.7.2024, הצעת התובעת להסדר טיעון מתאריך 6.8.2023, תכתובת בין הסטודנט לתובעת מתאריכים 6-9.8.2023. לאחר תכתובות אלה, והיות והסטודנט לא נענה להצעה להסדר טיעון, הוגשה נגדו קובלנה משמעתית בתאריך 20.8.2023 (הכוללת את האירוע הראשון).

26. בעקבות הגשת הקובלנה שלח הסטודנט לתובעת סדרת מיילים בתאריך 22.8.2023. בין היתר כתב לה, כדלקמן:

"היום בחרת לנצל את כוחך ומעמדך כנגדי... ואני בטוח שיבוא יום שבו כוח עליון יגרום לכך שאדם אחר ינצל את כוחו ומעמדו כנגדך "מידה כנגד מידה". ... **כתבת סילופים של התרחשויות האירועים ובכך הוספת חטא על פשע.** יום כיפור מתקרב ובית דין של מעלה יבוא חשבון עם כל החוטאים בעולמנו, כולל בעלי השררה שמנצלים את כוחם ומעמדם" (ההדגשה במקור).

מייל זה נשלח ע"י הסטודנט לתובעת פעמיים, תוך פחות מרבע שעה. לאחר כ-40 דקות נוספות שלח לה מייל נוסף עם אותו מלל, והוסיף: "מאחל לך בהצלחה בהמשך החיים, יבוא יום ותהיי זקוקה לזה".

27. במקביל לכך הוא פנה במיילים גם למרצה האחראית בקורס וביקש את עזרתה, למרות שהיא שבה והבהירה לו כי הסמכות לטפל במקרה מסורה אך ורק לתובעת המשמעתית של הטכניון.

28. הסטודנט המשיך לשלוח לתובעת מיילים בתאריכים 26-27.8.2023 (בהם כתב למשל: "אנא ממך, אל תנצלי את כוחך ומעמדך כדי לפגוע בי"). הסיבה לכאורה למיילים הבלתי פוסקים היא שהסדר הטיעון, אשר כלל את פסילת הקורס בפיסיקה ועונש על תנאי של הרחקה לשנה במידה ויורשע בעבירה חוזרת, לא היה מקובל על הסטודנט. הוא רצה שיאפשרו לו לגשת למועד ב' בקורס (יוער, כי מי שחשף בפני בית הדין את תוכן הסדר הטיעון הוא הסטודנט עצמו, במכתב מיום 19.11.2023).

29. בתאריך 29.8.2023 התובעת פנתה לסטודנט בכתב והבהירה לו שהמיילים שלו מתאריך 22.8.2023 מהווים ניסיון לשיבוש הליך משמעתי באמצעות איומים.
30. באותו היום השיב הסטודנט לתובעת בשני מיילים נוספים בהם כתב שהוא אדם שמאמין באלוהים, ושהוא מבהיר שהוא לא אים עליה: "ה' יגרום לכך שכאשר את תעשי טעות בחייך, והרי בתור בני אדם כולנו עושים טעויות... שוטר או כל אדם אחר בעל סמכות אכיפה עשוי לחזור על עצמו כלפייך... ה' בוחן כליות ולב, רואה את העוול שנגרם ואת חוסר החמלה שגילית כלפייך". בנוסף כתב, כי הוא מבקש "לא לפנות אליי יותר עד הדין המשמעתי... את ההסברים אתן לנציב קבילות הסטודנטים ואם אדרש לכך אתן לתביעה אזרחית משפטית... ואני מבקש ממך לא להטריד אותי יותר בנושא עד תום תקופת מועדי ב'".
31. ביחס לאירוע זה טען הסטודנט: "הייתי מאוד לחוץ באותה תקופה גם מעצם זה שרוצים לפסול את המבחן בפיזיקה, שהשקעתי בו הרבה וזה קורס שאני חוזר אליו, וגם מעצם זה שמטרידים אותי כל כך הרבה, כאילו גם אני הרגשתי שהטרדתי במיילים במהלך תקופת המבחנים ואני ביקשתי, כאילו, להעביר את הדיון הזה לאחר תקופת המבחנים, והבקשות שלי נענו בעוד מיילים בזמן תקופת המבחנים, שזה מיילים מחייבים שאני חייב להגיב עליהם" (עמ' 29).
32. הסטודנט הדגיש כי לא ניסה לשבש או לגרום לביטול ההליך המשמעתי נגדו, והפנה לדברים שכתב במכתב מיום 19.11.2023. בין היתר נכתב שם: "ניסחתי את המייל בצורה כועסת, אך כמובן שלא היה בו שמץ של איום כלפיה מצידי או אפילו משהו שרומז על כך... ברטרופקטיבה אני יודע שמעשה זה לא היה צריך להיעשות... לא הייתי צריך לשלוח מייל מיותר שמביע את הכעס הזה... תובעת בית הדין ידעה בוודאות שמדובר בסטודנט טוב ולא באיזשהו עבריים שמאיים".
33. **הכרעה:** לא יעלה על הדעת שסטודנט שהסדר הטיעון שמוצע לו לא מקובל עליו, יפנה לתובעת ויאיים עליה כי בית הדין של מעלה יבוא איתה חשבון. הסטודנט איים על התובעת כי היא תקבל "מידה כנגד מידה" בגין התנהגותה כלפיו. אין זה משנה אם לפי האיום הוא יהיה זה שיטפל בה, או בעל סמכות אחר, או אלוהים, או כוח עליון אחר. מדובר בניסיון בוטה ומפורש להלך אימים על התובעת.
34. אשר על כן, **החלטנו פה אחד להרשיע את הסטודנט בעבירות המשמעת שיוחסו לו בגין אירוע זה, לפי סעיפים 4.12 ו-4.19 לתקנון.**
35. זהו גם המקום הראוי לציין, בנסיבות בהן עוסקת קובלנה זו, כי העונש שהציעה התובעת לסטודנט בהסדר הטיעון הוא עונש מידתי, המבוסס על תקדימים, ויש שיראו בו אף עונש מקל. בהתנהלותה של התובעת מול הסטודנט לא נפל כל פגם, והיא נהגה בו בשוויון, כפי שהיא נוהגת בכל סטודנט אחר.

אירוע רביעי

36. בתאריך 10.9.2023 שלחה מזכירות בית הדין לסטודנט כתב קובלנה מעודכן (כולל את האירוע הראשון, השני והשלישי). בתגובה השיב הסטודנט בסדרת מיילים בתפוצה רחבה (כולל דיקני הפקולטות לפיזיקה ולמדעי הנתונים וההחלטות, המשנה הבכיר לנשיא הטכניון ונציב תלונות הסטודנטים), בהם האשים את התובעת, בין היתר, בהתנכלות ובשימוש לרעה בסמכותה (מייל זה נשלח שלוש פעמים בתאריך 10.9.2023, תוך פחות משעה, ופעם נוספת בתאריך 11.9.2023).
37. בתאריך 11.9.2023 יו"ר בית הדין המשמעתי, פרופ' יהודה פינצ'ובר, השיב לסטודנט במייל כדלקמן: "ענייך יידון בדיון המשמעת ובו תוכל לפרוס את כל טענותיך בפני הרכב בית הדין שייקבע. אבקש ממך כעת להמתין לדיון המשמעת שהוא הפלטפורמה לדון בטענותיך ולא במייל זה. אדגיש כי אין מקום להשתלחות בתובעת אשר פועלת מתוקף תפקידה, בהתאם לשיקול הדעת שמוקנה לה".
38. בתאריך 14.11.2023 מזכירות בית הדין שלחה לסטודנט זימון לדיון בתאריך 14.12.2023. באותו היום הסטודנט השיב במייל ארוך, **שזור בהכפשות והשמצות קשות כנגד התובעת, ובאיומים נוספים, דברים בוטים וחמורים, המכוונים אישית כלפי התובעת**. לבסוף כתב: "בכוונתי לשתף את הסיפור הזה בכל הרשתות החברתיות ולפנות לערוצי התקשורת (ערוץ 12 ו-13) – כוונה זו נובעת מתוך דאגה למוסד הטכניון".
39. בתאריך 15.11.2023 יו"ר בית הדין המשמעתי שלח לסטודנט מייל התראה נוסף ובו כתב לו בין היתר: "אני מתריע בפניך כי חובה עליך בהיותך סטודנט בטכניון, לשמור על כבוד הטכניון וכבוד התובעת המשמעתית". בתגובה לכך שב וחזר הסטודנט על השמצותיו, טען כי הוא כי מייצג "המוני סטודנטים שלומדים בטכניון" וחשים כמוהו, ושבכוונתו לפנות לתקשורת כדי להפעיל "לחץ ציבורי" להרחקת התובעת מתפקידה..
40. בתאריך 16.11.2023 שלח הסטודנט מייל נוסף, ובו כתב בין היתר כי התובעת בחרה לפעול נגדו "בדרך של הטלת מורא כלכלי"; "הסטנדרטים המוסריים של המוסד לא עולים בקנה אחד עם הסטנדרטים האקדמיים"; "כוונתי לא היו "להחזיר" על העוול שאני חש שנגרם לי, אלא להביע ביקורת מהימנה וכנה כלפי המערכת בכללותה..."
41. בתאריך 19.11.2024 שלח הסטודנט מייל ובו התייחסות מפורטת לארבעת האירועים בהם הואשם בכתב הקובלנה המעודכן במייל זה כתב ביחס לאירוע הרביעי, בין היתר כדלקמן: "המיילים ששלחתי... אינם השמצות וטענותי מגובות ע"י פרסומים...". וכן טענות נוספות שאינן רלוונטיות לענייננו.
42. ביחס לשליחת המיילים בתפוצה רחבה אמר: "אני עשיתי reply לתפוצה, אני לא ראיתי מי מכותב לתפוצה כל פעם שעשיתי reply" (עמ' 56 לפרוטוקול).
43. בית הדין שאל את הסטודנט אם הוא עומד מאחורי כל מה שכתב במיילים הנ"ל. הסטודנט השיב: "באותה תקופה של השליחה של ההצפה של מיילים ששלחתי, אני הייתי בתקופה מאוד לחוצה

ובאמת בסערת רגשות מכל הסיפור הזה, שגם הרגשתי שהוא הולך ומתעצם ומתעצם. גם כאילו הולך וגדל ותופח, וגם מזה שהרגשתי שאני במצב כאילו גם באי תקינות אקדמית וגם כל מבחני מועדי א' שלי ניזוקו כתוצאה מהעניין הזה, אז הבעתי את דבריי בחלק מהמילים בצורה מתלהמת. אבל כאילו זה דברים ש- זה דברים שברובם אני כן עומד מאחוריהם, מבחינת התוכן. לא מבחינת הנוסח המתלהם. אבל כן מבחינת התוכן. אני חושב שכאילו, באמת נעשה לי עוול בזה שהסיפור הזה התנפח בכלל לדברים שלא היו אמורים, כאילו להתרחש. ... שלחתי הרבה מאוד מיילים, על הנוסח המתלהם הייתי מוותר ברטרופקטיבה... על התוכן של הדברים, אני ברובם לא חוזר בי כי אני עומד מאחוריהם" (עמ' 84).

44. **הכרעה:** הסטודנט כתב השמצות והכפשות חסרות בסיס כלפי התובעת, ואיים לפרסם דברי שטנה נגדה ונגד הטכניון בתקשורת וברשתות החברתיות. דבריו אינם מבוססים על עובדות ואינם מגובים בראיות, והם מהווים לשון הרע והוצאת דיבה. מדובר בהתנהלות פוגענית, שאינה הולמת סטודנט בטכניון, פוגעת בכבוד הטכניון ובכבודה של התובעת, ומטרתה אחת: ניסיון להלך אימים על התובעת ולשבש את ההליך המשמעתי.

45. אשר על כן, **החלטנו פה אחד להרשיע את הסטודנט בעבירות המשמעת שיוחסו לו בגין אירוע זה, לפי סעיפים 4.5, 4.12 ו-4.19.**

טיעוני הצדדים לעונש

46. התביעה ביקשה כי יושתו על הסטודנט העונשים הבאים: ציון אפס בקורס פיזיקה 1 מושא הקובלנה (סמסטר אביב תשפ"ג); הרחקה בפועל מלימודים בטכניון לשלוש שנים; והרחקה על תנאי לחמש שנים במידה ויורשע בעבירה חוזרת לאחר חזרתו ללימודים.

47. התביעה טענה כי מדובר בעבירות חמורות, בהתנהגות עקבית, חוזרת ונשנית, ובחוסר התאמה מוחלט לחזון הטכניון ולציפייה מהסטודנטים ומבוגרי הטכניון. למרות התראות חוזרות ונשנות לסטודנט, הוא בחר שוב ושוב להסלים את השיח, ולהשתלח באופן בוטה ומקומם. הוא לא הפנים את חומרת מעשיו ולא לקח אחריות על התנהגותו באף אחד מהאירועים. עד עתה הוא לא מבין מה הפסול במעשיו, לא במהלך הבחינה ולא לאחריה. הוא דבק בעיקשות בכך שהוא הקורבן, ובאיך אחרים גרמו לו נזק. אין בעניינו נסיבות מקלות. הוא התעלם מכל התראה שניתנה לו והמשיך בסורו.

48. הסטודנט אמר שהוא מסכים לרכיב הענישה של ציון אפס בקורס. בנוסף, הוא מוכן שיפסלו לו שני נק"ז שצבר לזכותו בגין התנדבות בחקלאות.

49. הוא הבהיר כי הוא מקווה להמשיך ולהיות חלק ממוסד הטכניון. היות ואין לו ציון פסיכומטרי, במידה וירחיקו אותו מלימודים הוא לא יוכל להתקבל למוסד אחר. הוא מבקש לסיים את התואר שהתחיל בהנדסת מערכות מידע. יש לו יכולת אקדמית, והוא שואף למצוינות אקדמית.

50. לסיכום טען: "גם כשעשיתי את זה בצורה מתלהמת, זה היה מתוך זה שאני באמת מתוסכל מהמצב שנוצר... חשבתי שבאמת, כאילו ראוי שיוותרו לי על האפס בקורס בפיזיקה, כי אני חשבתי שאחרי כל העבודה הקשה שהשקעתי, ואני ממשיך להשקיע, זה באמת נראה בעיניי לא הוגן לתת לי אפס בקורס, ובסוף זה התפתח כאילו בצורה לא טובה. אני מצטער שחלק מהזמן זה התפתח כאילו בצורה לא טובה. על חלק מהתסכול שהוצאתי במיילים אני גם מצטער. זה בסך הכל מיילים. **אני חושב שבמיילים, כאילו, בדיבור, אני לא הייתי משתמש באותם המילים שכתבתי בכתב. כאילו, מול המקלדת יכול להיות שגם היה לי יותר קל לכתוב דברים שלא הייתי אומר במציאות**" (עמ' 98, ההדגשה הוספה).

גזר הדין:

51. שמענו ארוכות את טיעוני הצדדים, ועיינו בקפידה במסמכים שהוגשו לנו.

52. למרבה הצער, התרשמנו שגם במהלך הדיון הסטודנט לא הבין את הפסול שבמעשיו, וסרב לקחת אחריות על התנהלותו. בין היתר אמר למשל: "**אני חושב שאני הקורבן של הנסיבות של זה שבסוף התכוננתי בסוף למבחן והיה חשוב לי מאוד להצליח במבחן ובסוף כל הדברים התפקשו לי... שאני הקורבן של הנסיבות לזה, אני חושב שאני לא אחראי לזה. כן, אני חושב שאני לא אחראי לזה. זה שהייתי לחוץ זה לא היה משהו שתלוי בי. לא יכולתי לשלוט על זה**" (עמ' 81).

53. לשיטתנו, הוא קורבן של נסיבות שלא היו בשליטתו וכל ההתרחשויות שקרו לאחר מכן הן עוול שעשו לו מתוך התנכלות. אין לו שום חלק ושום אחריות. הוא מודה בחצי פה שהיה יכול להתנסח בצורה פחות מתלהמת, שידו היתה קלה על המקלדת ושלא היה אומר את הדברים פנים אל פנים, אך בשורה התחתונה, הוא לא רואה עצמו אחראי למעשיו ולפגיעה שלו באחרים. לא בנבחנים האחרים (ברעש שגרם ובכך שהעסיק את המרצה במקום שתוכל לענות על שאלותיהם), לא במרצה, ולא בתובעת. הוא לא שם לב לניסוח, הוא לא שם לב למכותבים, הכל בגדר טעויות קטנות מבחינתו שצריכים לסלוח לו עליהן ולא לנפח אותן. התנהלותו סדרתית עד כדי אובססיבית, והוא לא עוצר מול שום תמרוז אזהרה שמציבים בפניו. גם כאשר מנסים לעמת ולאמת אותו עם העובדות, הוא לא מוכן להכיר בהן. הוא מתעקש לעמוד מאחורי ההכפשות חסרות הבסיס שהטיח בתובעת. **אין בו בדל של חרטה.**

54. לאחר ששקלנו את מכלול השיקולים, לרבות נסיבותיו האישיות, הלימודיות, הכלכליות והמשפחתיות של הסטודנט, החלטנו ברוב קולות (השופטים פרופ"ח עוז גזית ומר דניאל אוחנה) להשית עליו את העונשים הבאים:

- א. **ציון אפס בקורס פיסיקה 1 114051, סמסטר אביב תשפ"ג** (לפי סעיף 12.4 לתקנון).
- ב. **הרחקה בפועל מלימודים בטכניון למשך שנה"ל תשפ"ה** (לפי סעיף 12.7 לתקנון).

ג. הרחקה על תנאי מלימודים בטכניון למשך חמש שנים, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה חוזרת בעבירה לפי סעיף 4.1.1, 4.2, 4.5, 4.7, 4.12 או 4.19 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

55. בדעת מיעוט, השופט פרופ' איתי שפירר סבר כי יש להרחיק את הסטודנט בפועל לסמסטר אחד בלבד.

מר דניאל אוחנה

פרופ' איתי שפירר

פרופ"ח עוז גזית